

- Poniewierska, Instytut Wydawniczy Pax, Warszawa 1995.
4. Kierski F., *Jan Henryk Pestalozzi*, T. 1, Nasza Księgarnia, Warszawa 1927, s. 10–163.
 5. Pestalozzi J. H., *Jak Gertruda uczy swoje dzieci*, w: *Pisma pedagogiczne*, tłum. E. Bielicka, Zakład Narodowy im. Ossolińskich PAN, Wrocław 1972, s. 341.
 6. Pestalozzi J. H., *List do przyjaciela o pobycie w Stans*, w: *Pisma pedagogiczne*, tłum. E. Bielicka, Zakład Narodowy im. Ossolińskich PAN, Wrocław 1972, s. 79, 81, 82.

Тетяна Піастро

Науковий керівник: к. п. н., доц. Кравченко Л. В.

ФОРМУВАННЯ ЕСТЕТИЧНИХ СМАКІВ УЧНІВ У ПРОЦЕСІ ТЕХНОЛОГІЧНОЇ ПІДГОТОВКИ

Формування естетичних смаків учнів на уроках трудового навчання має специфічні особливості, які визначаються змістом та умовами їхньої навчальної діяльності. На уроках трудового навчання, на відміну від уроків образотворчого мистецтва, музики, літератури та багатьох інших навчальних предметів, де в учнів формуються уявлення про такі естетичні категорії, як прекрасне і потворне, величне і низьке, трагічне і комічне та багато інших, виникає можливість розкрити і показати їм взаємовідношення між виробництвом, технікою і мистецтвом.

Відчуття і розуміння людиною прекрасного виникло в результаті праці. У праці людина отримує насолоду від результатів успішних творчих зусиль, від досконалості форм виготовлених нею предметів. Але праця може бути і надмірно важкою, погано організованою, яка викликає в людини неприязнь, відразу.

Відчуття й усвідомлення праці як чогось високого, прекрасного, так само як і сприймання її як явища огидного – різні сторони естетичного ставлення до праці. Щоб показати повною мірою красу праці, необхідно її педагогічно правильно організувати. Така організація повинна бути системною і обов'язково передбачити такі елементи: мету, зміст і процес праці, результат праці, відносини, які виникають в результаті праці.

Як показав аналіз літератури, ефективність процесу формування естетичних смаків школярів на уроках трудового навчання визначається комплексом наступних умов:

а) організація навчання з урахуванням творчої діяльності, стимулюючої процес трудового навчання;

б) створення на заняттях ситуації успіху з опорою на допомогу і контроль з боку педагога;

в) організація уроку з урахуванням колективної та комунікативної діяльності учнів [1].

Творча діяльність немислима без усвідомлення мети пошуку, без активного відтворення раніше вивчених знань, без інтересу до поповнення

відсутніх знань з готових джерел, до самостійного пошуку без уяви і емоцій.

Поєднуючи працю і мистецтво, під час трудової підготовки учнів, можемо отримати високу результативність в процесі естетичного розвитку, адже кожен може вправлятися в декоруванні предметів на доступному рівні, що позитивно впливає на їх творчий розвиток [2].

Програми з трудового навчання пропонують у варіативних модулях вивчати сучасні та традиційні види декоративно-ужиткового мистецтва, що створює додаткові можливості для виготовлення виробів в поєднанні з теоретичними знаннями та практичними вміннями. Тобто, на всіх етапах виготовлення виробу – вчитель може залучати дітей до українського декоративно-ужиткового мистецтва.

Наступна умова – проблема створення на уроці ситуації успіху з опорою на допомогу і контроль з боку педагога, нам представляється актуальною. З педагогічної точки зору, ситуація успіху – це цілеспрямоване, організоване поєднання умов, при яких створюється можливість досягти певних результатів у діяльності як окремо взятої особистості, так і цілого колективу. Завдання вчителя в тому і полягає, щоб дати кожному зі своїх учнів можливість пережити радість досягнення, усвідомити свої можливості, повірити в себе.

Ситуація успіху – це об'єднання умов, що забезпечують успіх як результат цієї ситуації. Ситуація успіху – це те, що повинен організувати вчитель для успішного навчання учнів і донесення їм радості [3].

Колективна комунікативна діяльність учнів розуміється нами наступним чином. По-перше, перед групою учнів ставиться задача, вирішення якої можливе лише за умови їх колективної роботи. По-друге, загальногрупове за рішенням завдання має загальний груповий результат. При цьому індивідуальна робота учнів має значення всієї групи [3].

Колективізм у навчальній та трудовій діяльності учнів є важливим чинником формування мотиваційної сфери дитини, зокрема її навчальних інтересів та виробничо-технічних умінь.

На ґрунті комунікативної активності, в основі якої і лежить піклування про інших, формується почуття товарищескості й дружби, чуйність, такт, утверджується культура спілкування та культура бажань [2]. Піклування про оточуючих є ефективним стимулятором інших видів активності, де воно виступає і як причина, і як результат. Більше того, на цьому ґрунті виникають і розвиваються високі гуманні, громадянські, патріотичні почуття й переконання.

Щоб комунікативна активність школяра на уроках трудового навчання характеризувала нормальне функціонування його позиції, вона передусім повинна ґрунтуватися на уважному, шанобливому ставленні до людей, до їхніх справ і турбот, постійній готовності подати їм допомогу; це доброзичливість, співчуття, ввічливість і тактовність у стосунках з оточуючими [1].

Список використаних джерел:

1. Лабковская Г. С. Естетична культура і естетичне виховання: кн. для вчителя / Г. С. Лабковская. – М. : Просвещение, 1983. – 304 с.
2. Освітні технології: Навч.-метод. посібник / О. М. Пехота, А. З. Кіктенко, О. М. Любарська та ін.; За заг. ред. О. М. Пехота. – К. : А.С.К., 2002. – 255 с.
3. Основи естетичного виховання: навчальний посібник / під ред. А. К. Дремова. – М. : Вищ. школа, 1975. – 327 с.

Володимир Підвойний

Науковий керівник: к. і. н., доц. Ксьондзик Н. М.

СУЧАСНИЙ ТЮРКОЛОГІЧНИЙ ДИСКУРС : ДОСВІД УКРАЇНИ

Загальносвітовий феномен тюркологічних студій, форматного сегмента загального сходознавства, полягає в експлікації профільних фактів і наукових ресурсів, що релевантні для значної території (Туреччина, країни тюркського світу, сусідні «нетюркські» країни, Європа). Зазначений простір наукових фактів, значний масив студіюваного матеріалу і різнотекстуальність джерельної бази, поділ на патерналістські модуси виводить сучасну тюркологію на рівень маргінальних науково-форматних інституцій. Предметно-об'єктне моделювання наукових проблем у тюркології простимульоване самою історією науки, специфікою її рефлексивних потенцій, трансжанровими тенденціями й ідеологічно детермінованою таксономією наукових пошуків. Аналіз перспектив подальших наукових узагальнень і синтезувань у тюркології можливий лише за умови її проекції на парадигму дискурсу.

Для тюркологічних традицій різних країн характерною є орієнтація на власну методологічну базу та термінологічний інструментарій. «Виклики життя» і, відповідно, усвідомлення наукових змін вимагають нового бачення тюркологічного дискурсу, моделюють модернізаційні заходи наукового трансферу на новий рівень узагальнення матеріалу, ґрунтовні зміни, що супроводжують українську тюркологію в інфраструктурі світової науки на рівні «суттєвих соціальних впливів» [2, с. 11], метатеорію і методологію тюркологічного дискурсу в Україні.

Сучасна тюркологічна традиція базується на синтезі виробничих методів і крос-наукових напрямків, детермінованими пост-модерновим баченням, що дає нам право розглядати тюркологію як дисперсну наукову субстанцію. Фазовість змін у тюркологічній парадигмі пов'язана з постмодернізмом і розробкою нових моделей наукової індустрії прикладного напрямку (комп'ютерна лінгвістика, неолексикологія, функціональна стилістика). Сучасні структурно-морфологічні (блокові) зміни у тюркології спричиняють кризу традиційних підходів і стимулюють алгоритми пошуку для розробки і виробництва конвертованого та інтегрованого тюркологічного продукту.